

Sygn. akt *XVII AmE 193/17*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 września 2019 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w składzie:

Przewodniczący:	<i>Sędzia SO Dariusz Dąbrowski</i>
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Jadwiga Skrzyńska

po rozpoznaniu w dniu 23 września 2019 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej we W.**

przeciwko **Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki**

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania powoda od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki

z dnia 25 maja 2017 roku Nr (...)

1. uchyla zaskarżoną decyzję Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 25 maja 2017 roku Nr (...)
2. zasądza od Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki na rzecz (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej we W. kwotę 837 zł (osiemset trzydzieści siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania.

SSO Dariusz Dąbrowski

Sygn. akt XVII AmE 193/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 25 maja 2017 roku Nr (...) - Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, na podstawie art. 56 ust. 2 i art. 56 ust. 1 pkt 3a, w związku z art. 11 i art. 11d ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2012 r., poz. 1059 z późn. zm.) w związku z § 5 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła (Dz. U. z 2007 r., Nr 133, poz 924), oraz na podstawie art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r., poz. 23 z późn. zm.) w związku z art. 30 ust. 1 ustawy – Prawo Energetyczne,

po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu w dniu 24 czerwca 2016 r. na postawie art. 56 ust. 1 pkt 3a ustawy – Prawo energetyczne, postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia Przedsiębiorcy: (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa we W. przy ul. (...) kary pieniężnej za niestosowanie się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wprowadzonych w dniach 10 – 31 sierpnia 2015 r. orzekł, że:

1. (...) Sp. z o.o. Sp. k. z siedzibą we W. w dniach 10 - 11 sierpnia 2015 r. w odniesieniu do obiektu zlokalizowanego we W. przy ul. (...), naruszył obowiązek stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wynikający z art. 11 i art. 11d ust. 3 ustawy – Prawo energetyczne, co podlega karze pieniężnej określonej w art. 56 ust. 1 pkt 3a tej ustawy.

2. Za działalnie wymienione w punkcie 1 wymierzył (...) Sp. z o.o. Sp. k. z siedzibą we W. karę pieniężną w kwocie 4613 zł.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył przedsiębiorca (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa we W.. Zaskarżonej decyzji zarzucił:

1. naruszenie prawa materialnego, a to art. 56 ust. 1 pkt 3a ustawy Prawo energetyczne, polegające na niezasadnym wymierzeniu kary pieniężnej za niezastosowanie się do ograniczenia wprowadzonego na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 ustawy Prawo energetyczne w dniach 10 i 11 sierpnia 2015 roku przez (...) S.A., podczas gdy wymierzenie kary na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 3a Prawa energetycznego może nastąpić w przypadku niezastosowania się do ograniczeń wprowadzonych na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów,

Na wypadek nieuwzględnienia przez Sąd ww. zarzutu, niniejszej decyzji zarzucił:

2. naruszenie art. 56 ust. 6 ustawy Prawo energetyczne, poprzez nieuwzględnienie wszystkich okoliczności istotnych dla oceny szkodliwości czynu, stopnia zawinienia oraz dotychczasowego zachowania powoda, co skutkowało ich wadliwą oceną i miało wpływ na wysokość orzeczonej kary za niezastosowanie się do ograniczeń obowiązujących w dniu 10 – 11 sierpnia 2015 roku,

3. naruszenie prawa materialnego, a to art. 56 ust. 6a ustawy Prawo energetyczne polegające na jego niezastosowaniu i odstąpieniu od wymierzenia kary za niezastosowanie się do ograniczeń obowiązujących w dniach 10 – 11 sierpnia 2015 roku, podczas gdy zachodziły ku temu podstawy faktyczne i prawne, w zwłaszcza znikomy stopień szkodliwości czynu wyrażający się w małej wartości przekroczenia przez powoda dopuszczalnego poboru mocy w tych dniach oraz krótkim czasie trwania tego naruszenia (2 dni).

Odwołujący wniósł o:

I. uchylenie decyzji, względnie o:

II. zmianę wydanej decyzji poprzez odstąpienie od wymierzenia kary, względnie o jej odpowiednie obniżenie,

III. zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wniósł o oddalenie odwołania oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Na rozprawie strony podtrzymały swoje stanowisko w sprawie.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa we W. jest przedsiębiorcą wpisanym do Krajowego Rejestru Sądowego pod pozycją (...) (odpis KRS, k. 31-36 akt sądowych)

Powód na podstawie umowy sprzedaży energii elektrycznej i świadczenia usług dystrybucji zawartej z (...) (...) w K. pobiera energię elektryczną do obiektu położonego we W. przy ul. (...). Umowa i jej aneksy określały nominalny pobór mocy przez przedsiębiorcę. (dowód: umowa, k. 26-59 akt administracyjnych)

(...) S.A. w dniu 10 sierpnia 2015 r. w związku z obniżeniem dostępnych rezerw zdolności wytwórczych poniżej niezbędnych wielkości, spowodowanych m. in. wyjątkowo wysokimi temperaturami i niskimi stanami wód w zbiornikach wodnych stwierdziły wystąpienie zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej w rozumieniu postanowień art. 3 pkt 16d ustawy – Prawo energetyczne, wprowadzając na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe od godz. 10:00 dnia 10 sierpnia 2015 r. ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. (bezsporne)

Dnia 10 sierpnia 2015 r., działając w oparciu o art. 11c ust. 3 PE, (...) zgłosiły konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie art. 11 ust. 7 PE, tj. w drodze rozporządzenia Rady Ministrów, przewidującego na czas oznaczony, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części, ograniczenia w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej i ciepła. (bezsporne)

Rada Ministrów 11 sierpnia 2015 r. wydała rozporządzenie w sprawie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które przewidywało te ograniczenia w okresie od 11 sierpnia 2015 r. od godz. 24:00 do 31 sierpnia 2015 r. do godz. 24:00 na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej dla odbiorców energii elektrycznej o mocy umownej powyżej 300 kW. (bezsporne)

Powód nie dostosował się do wprowadzonych przez (...) w dniu 10 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. Dnia 10 i 11 sierpnia 2015 r. wartość przekroczenia wyniosła 1,5379066 MW na godzinie. (bezsporne)

Powyżej opisany stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów zgromadzonych w postępowaniu administracyjnym, które nie były przez żadną ze stron niniejszego postępowania kwestionowane, jak również w ocenie Sądu nie budziły wątpliwości.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie, mimo, że nie wszystkie zarzuty podnoszone przez powoda były prawidłowe.

Zgodnie z treścią art. 56 ust. 1 pkt 3a) Prawa energetycznego karze pieniężnej podlega ten kto nie stosuje się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3.

Art. 11 stanowi, że:

1. W przypadku zagrożenia:

- 1) bezpieczeństwa energetycznego Rzeczypospolitej Polskiej polegającego na długookresowym braku równowagi na rynku paliwowo-energetycznym,
- 2) bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej,
- 3) bezpieczeństwa osób,
- 4) wystąpieniem znacznych strat materialnych

- na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części mogą być wprowadzone na czas oznaczony ograniczenia w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła.

2. Ograniczenia w sprzedaży paliw stałych polegają na sprzedaży tych paliw na podstawie wydanych odbiorcom upoważnień do zakupu określonej ilości paliw.

3. Ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła polegają na:

- 1) ograniczeniu maksymalnego poboru mocy elektrycznej oraz dobowego poboru energii elektrycznej;

2) zmniejszeniu lub przerwaniu dostaw ciepła.

4. Ograniczenia wprowadzone na zasadach określonych w ust. 2 i 3 podlegają kontroli w zakresie przestrzegania ich stosowania.

5. Organami uprawnionymi do kontroli stosowania ograniczeń są:

1) Prezes Urzędu Regulacji Energetyki - w odniesieniu do dostarczanej sieciami energii elektrycznej;

2) wojewodowie - w odniesieniu do paliw stałych oraz ciepła;

3) organy właściwe w sprawach regulacji gospodarki paliwami i energią, o których mowa w art. 21a - w odniesieniu do jednostek wymienionych w tym przepisie.

6. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady i tryb wprowadzania ograniczeń, o których mowa w ust. 1, biorąc pod uwagę znaczenie odbiorców dla gospodarki i funkcjonowania państwa, w szczególności zadania wykonywane przez tych odbiorców.

6a. Rozporządzenie, o którym mowa w ust. 6, określa w szczególności:

1) sposób wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub w dostarczaniu ciepła, umożliwiający odbiorcom tej energii i ciepła dostosowanie się do tych ograniczeń w określonym czasie;

2) rodzaje odbiorców objętych ograniczeniami w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub w dostarczaniu ciepła;

3) zakres i okres ochrony odbiorców przed wprowadzonymi ograniczeniami w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub w dostarczaniu ciepła;

4) zakres planów wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub w dostarczaniu ciepła oraz sposób określania w nich wielkości tych ograniczeń;

5) sposób podawania do publicznej wiadomości informacji o ograniczeniach w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub w dostarczaniu ciepła.

7. Rada Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw energii, w drodze rozporządzenia, może wprowadzić na czas oznaczony, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części, ograniczenia w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej i ciepła, w przypadku wystąpienia zagrożeń, o których mowa w ust. 1.

8. Przedsiębiorstwa energetyczne nie ponoszą odpowiedzialności za skutki ograniczeń wprowadzonych rozporządzeniem, o którym mowa w ust. 7.

9. Minister właściwy do spraw energii informuje niezwłocznie Komisję Europejską i państwa członkowskie Unii Europejskiej oraz państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym o:

1) wprowadzonych ograniczeniach, o których mowa w ust. 7, w zakresie dostarczania i poboru energii elektrycznej;

2) podjętych działaniach i środkach dla usunięcia stanu zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, o których mowa w art. 11c ust. 2 i 3.

Zgodnie z treścią art. 11c ust. 3 „Operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego niezwłocznie powiadamia ministra właściwego do spraw energii oraz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki o wystąpieniu zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, podjętych działaniach i środkach

w celu usunięcia tego zagrożenia i zapobieżenia jego negatywnym skutkom oraz zgłasza konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie art. 11 ust. 7”.

Natomiast art. 11d ust. 3 stanowi, że „W okresie występowania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej operatorzy systemu elektroenergetycznego mogą wprowadzać ograniczenia w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej, w zakresie niezbędnym do usunięcia tego zagrożenia.”

Mając na uwadze treść powyższych przepisów stwierdzić należy, że brak było podstaw do nałożenia na przedsiębiorcę kary pieniężnej za nie dostosowanie się do ograniczeń w poborze energii w dniach 10 i 11 sierpnia 2015 roku. Przytoczone wyżej przepisy prawa energetycznego nie dają podstaw do uznania, że czyn Przedsiębiorcy stanowi podstawę do przypisania mu popełnienia deliktu administracyjnego.

Jak wskazano powyżej podstawą nałożenia na powoda kary pieniężnej może być naruszenie przez niego przepisów art. 11, 11c ust. 3 i 11d ust. 3 prawa energetycznego. W myśl art. 11d ust. 3 prawa energetycznego, w okresie występowania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej operatorzy systemu elektroenergetycznego mogą wprowadzać ograniczenia w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej, w zakresie niezbędnym do usunięcia tego zagrożenia. Zdaniem Sądu, aby można było przypisać powodowi naruszenie tego właśnie przepisu, musiałby on stanowić podstawę wprowadzenia ograniczeń w odbiorze energii. Tymczasem, co jest bezsporne (...) S.A. wprowadziły ograniczeni na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 prawa energetycznego. Na tą podstawę wprowadzenia ograniczeń wskazał także Prezes URE w uzasadnieniu decyzji (pierwszy akapit uzasadnienia decyzji). Tymczasem przepis ten nie stanowi podstawy ukarania w oparciu o art. 56 ust. 1 pkt 3a. Na powyższe zwróciło uwagę także piśmiennictwo. F. E. w komentarzu do Prawa Energetycznego („Prawo Energetyczne. Tom I. Komentarz do art. 1-11s” pod redakcją Mariusza Swory i Zdzisława Murasa, Wolters Kluwer 2016, wyd. 2, s. 1370) wskazał, że „Zgodnie z art. 56 ust. 1 pkt 3a pr.en. karze pieniężnej podlega ten, kto „nie stosuje się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie (...) art. 11c ust. 3”. Przepis art. 11 ust. 3 pr. En. Nie stanowi tymczasem samoistnej podstawy do wprowadzenia ograniczeń, odsyłając w tym zakresie do trybu wprowadzenia ograniczeń określonego w art. 11 ust. 7 pr. En. Niewątpliwie mamy tutaj do czynienia z błędem ustawodawcy, który w normie art. 56 ust. 1 pkt 3a powinien był odesłać do art. 11c ust. 2 pr.en.” Jeżeli zaś ograniczenie w dniach 10 i 11 sierpnia 2015 roku zostało wprowadzone na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2, a nie dostosowanie się do tej normy nie jest penalizowane, to nie można obecnie wywieść odpowiedzialności deliktowej Przedsiębiorcy z art. 11d ust. 3 prawa energetycznego. Podkreślić przy tym należy, że brak jest podstaw do stosowania w tym zakresie wykładni rozszerzającej. Przepis przewidujący możliwość nałożenia na podmiot sankcji karnoadministracyjnej wymaga precyzyjnego określenia przez ustawodawcę zasad i przesłanek odpowiedzialności. Przepisy o charakterze karnoadministracyjnym muszą być stosowane w sposób precyzyjny i jednoznaczny.

W świetle powyższego należało uznać, że naruszenie ograniczenia wprowadzonego art. 11 c ust. 2 pkt 2 ustawy Prawo energetyczne nie jest równoznaczne z naruszeniem ograniczenia wprowadzonego na podstawie art. 11d ust 3 tej ustawy.

W konsekwencji zaś brak jest podstaw do nałożenia kary na podstawie art.56 ust. 3a ustawy Prawo energetyczne za naruszenia ograniczenia wprowadzone na innej podstawie niż wymienione w niniejszym przepisie.

Sąd podziela stanowisko zajęte przez Sąd Najwyższy w Wyroku z dnia 2 października 2008 r. (sygn.. III SK 3/08), że skoro kara pieniężna stanowi sankcję, dolegliwość, i to znaczną, dla przedsiębiorcy, to odnoszą się do niej pewne najbardziej podstawowe zasady stosowania sankcji. Nie jest w związku z tym dopuszczalne stosowanie wykładni rozszerzającej w zakresie definiowania czynu za który przewidziana jest sankcja w postaci kary pieniężnej.

Mając na uwadze fakt, że brak było podstaw do nałożenia na przedsiębiorcę kary pieniężnej, Sąd pozostawił pozostałe zarzuty odwołania bez rozpoznania.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów na podstawie art. 479⁵³ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. zasądzając na rzecz powoda zwrot poniesionych przez niego kosztów niezbędnych do celowego dochodzenia swoich praw, na które składają się koszty zastępstwa procesowego oraz opłata od odwołania.

SSO Dariusz Dąbrowski